

Redogörelse till riksdagen 2025/26:RR5

Riksrevisorns årliga rapport 2026

Till riksdagen

De viktigaste iakttagelserna från effektivitetsrevisionen och den årliga revisionen ska samlas i en årlig rapport enligt 12 § lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m. Riksrevisorn lämnar härmed den årliga rapporten 2026 som en redogörelse till riksdagen, med stöd av 9 kap. 18 § riksdagsordningen.

Riksrevisor Christina Gellerbrant Hagberg har beslutat i detta ärende. Verksamhetscontroller Frida Arndt har varit föredragande. Riksrevisionsdirektör Claudia Gardberg Morner, biträdande avdelningschef Robin Travis, biträdande avdelningschef Sven-Olof Junker, enhetschef Ulrika Meyer, revisionsdirektör Alexandra Popovic, juristen Linda Feiff och kommunikationsstrateg Anna Knutsson har medverkat i den slutliga handläggningen.

Stockholm den 2 juni

Christina Gellerbrant Hagberg
riksrevisor

Innehållsförteckning

1 Riksrevisorns inledning	3
2 Iakttagelser ska bedömas i sitt sammanhang	4
2.1 Iakttagelser kan vara viktiga av olika skäl.....	4
2.2 Iakttagelserna presenteras utifrån tre huvudsakliga riskområden	4
3 De offentliga finanserna.....	6
3.1 Tillämpningen av det finanspolitiska ramverket.....	6
3.2 En effektiv uppbörd av skatt och avgifter.....	7
4 Styrning, uppföljning och rapportering	9
4.1 Statens styrning kan förtydligas och bli mer aktiv.....	9
4.2 Bristande långsiktighet	11
4.3 Myndigheters interna styrning och kontroll.....	14
4.4 Återkommande brister och behov av tydligare underlag i resultatredovisningen.....	16
5 Organisering och samordning	19
5.1 Att utveckla verksamheter genom digitalisering	19
5.2 Att skala upp verksamheter	20
5.3 Ansvarsfördelning och samordning	22
5.4 Vikten av att skapa rätt förutsättningar för verksamheter	23
<i>Bilaga 1</i>	
Modifieringar och upplysningar i revisionsberättelser för 2025	27
<i>Bilaga 2</i>	
Publicerade granskningar inom effektivitetsrevisionen	35

1 Riksrevisorns inledning

I den här rapporten samlar jag våra viktigaste iakttagelser under det gångna året för att ge en översiktlig och sammanhållen bild av Riksrevisionens granskningsverksamhet.¹ Granskningarna rör olika delar av det statliga åtagandet, och flera av dem visar hur brister i styrning och genomförande får direkta konsekvenser för enskilda. De visar även hur brist på långsiktig styrning skapar ineffektivitet, instabilitet och svårigheter för verksamheter.

Våra iakttagelser visar sammantaget att problem som drabbar enskilda ofta har sin grund i återkommande och övergripande brister i statens styrning, organisering och uppföljning. Dessa brister tar sig uttryck i olika delar av det statliga åtagandet, men får likartade konsekvenser i praktiken: beslut dröjer, bedömningar blir otydliga eller varierar och insatser når inte alltid fram på det sätt som avsetts. När sådana svagheter består över tid riskerar följderna att bli omfattande, och det är inte sällan enskilda individer – inte minst de som befinner sig i utsatta situationer – som drabbas av konsekvenserna. I förlängningen riskerar förtroendet för staten och dess institutioner att undergrävas.

Vi har också funnit brister i den långsiktiga styrningen. Årets granskning av regeringens hantering av det finanspolitiska ramverket är ett exempel på detta. Granskningen visar att regeringen varken redovisar sin föreslagna finanspolitik på ett transparent sätt eller utformar finanspolitiken i enlighet med det nuvarande finanspolitiska ramverket. När den finanspolitiska styrningen inte präglas av tillräcklig stabilitet, förutsebarhet och kontinuitet över tid försvagas förutsättningarna för en effektiv och samlad styrning av statens verksamhet. Bristande långsiktighet kan leda till återkommande omprioriteringar, otydliga signaler till ansvariga myndigheter och ett kortsiktigt fokus som försvårar såväl planering som genomförande. Detta påverkar i sin tur möjligheten att uppnå varaktiga resultat och riskerar att förstärka de brister i genomförandet som identifieras i andra granskningar.

Den årliga rapporten visar hur effektivitet, långsiktighet, rättssäkerhet och förtroende hänger samman i den statliga verksamheten. Det är viktigt att styrning, organisering och uppföljning fungerar samlat, och med ett tillräckligt långsiktigt perspektiv, för att statens insatser ska få avsedd effekt – och för att enskilda människor ska få det skydd, den likabehandling och det stöd som de har rätt till.

¹ Bet. 2018/19:FiU9 s. 13 och bet. 2014/15:FiU9 s. 9.

2 Iakttagelser ska bedömas i sitt sammanhang

Riksrevisionen är en del av riksdagens kontrollmakt. Som riksrevisor beslutar jag självständigt, med beaktande av lagstiftningen, vilken huvudsaklig inriktning granskningen ska ha. Jag tar beslut om vad som ska granskas, hur det ska granskas och vilka slutsatser som ska dras av granskningen.² Innan jag beslutar att inleda ett granskningsärende samråder jag med riksrevisionsdirektören.³

2.1 Iakttagelser kan vara viktiga av olika skäl

Under året gör vi många olika iakttagelser i granskningen av det statliga åtagandet. Att vi gör en iakttagelse innebär att vi har sett att något i den granskade verksamheten avviker från hur det borde vara, till exempel att redovisningen inte följer regelverket eller att myndigheten inte når målen för verksamheten.

När jag gör urvalet av iakttagelser till den årliga rapporten betraktar jag dem i sitt sammanhang. Iakttagelser kan vara viktiga för att de är ekonomiskt omfattande eller för att de har gjorts i flera granskningar, men de kan också vara betydelsefulla av andra skäl. En viktig iakttagelse kan tydliggöra ett problem som kan få allvarliga konsekvenser om det inte åtgärdas. Den kan också peka på en återkommande brist i den statliga verksamheten som tyder på att problemen antingen inte har åtgärdats eller är utbredda. Iakttagelser kan också vara viktiga för att de är aktuella, till exempel för att de har sin bakgrund i förändrad lagstiftning och regeringens styrning, eller för att de knyter an till den mer generella samhällsutvecklingen.

I vissa delar av framtagandet av årets rapport har vi använt oss av generativ AI. Den har använts till att sammanställa rapporter, och den har gett förslag på vilka iakttagelser som är relevanta att lyfta inom ramen för denna rapport. Dessa förslag har sedan noggrant bedömts och diskuterats, i samråd med såväl handläggare som chefer. Samtliga iakttagelser som behandlas i denna rapport har genomgått en manuell hantering och kvalitetssäkring, i flera steg. Det slutliga beslutet om innehållet i rapporten fattas av riksrevisorn.

2.2 Iakttagelserna presenteras utifrån tre huvudsakliga riskområden

Rapporten är strukturerad i tre kapitel utifrån de riskområden som anger granskningens huvudsakliga inriktning och som presenteras i granskningsplanen. De tre huvudsakliga riskområdena är risk för brister i

² Se 13 kap. 8 § regeringsformen.

³ Se 4 § lagen (2002:1023) med instruktion för Riksrevisionen.

- de offentliga finanserna
- styrning, uppföljning och rapportering
- organisering, ansvar och samordning.

Underlaget till den här rapporten utgörs av 38 granskningsrapporter⁴ som publicerades mellan april 2025 och mars 2026 och av vår granskning av 226 myndigheters och övriga organisationers årsredovisningar för räkenskapsåret 2025⁵. I år har vi lämnat 22 modifierade revisionsberättelser.

Regeringen och myndigheter har i flera fall vidtagit åtgärder för att hantera problem som vi har uppmärksammat i vår granskning. Det kan exempelvis handla om att tillsätta en utredning, lägga till rapporteringskrav i regleringsbrev eller ge myndigheter uppdrag. I vår uppföljningsrapport följer vi upp vad vår granskning leder till.

Riksrevisionen är en del av riksdagens kontrollmakt. Vårt mål är att göra revision som gör skillnad, i dag och i morgon. Vi granskar bland annat den verksamhet som bedrivs av regeringen, statliga myndigheter, statliga bolag och stiftelser. Granskningen bedrivs genom årlig revision och effektivitetsrevision.⁶ I den årliga revisionen granskar vi myndigheternas årsredovisningar för att bedöma om redovisningen är tillförlitlig, om räkenskaperna är rättvisande och om ledningens förvaltning följer lagar och regler. Genom effektivitetsrevision granskar vi det statliga åtagandet med utgångspunkt i indikationer på problem med hushållning, resursutnyttjande och måluppfyllelse.

Vi följer även upp vår granskning, bland annat med grund i den årliga rapporten, uppföljningsrapporten och granskningsplanen.

⁴ Granskningsrapporterna från effektivitetsrevisionen innefattar iakttagelser, slutsatser och rekommendationer som kan bidra till en ökad effektivitet i staten. I bilaga 2 finns en förteckning över publicerade granskningsrapporter sedan Riksrevisorns årliga rapport 2025.

⁵ I bilaga 1 finns en förteckning över modifieringar och upplysningar i revisionsberättelser för 2025.

⁶ 4 och 5 §§ lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m. samt 13 kap. 7 § regeringsformen.

3 De offentliga finanserna

I det här kapitlet belyser jag problem som på olika sätt knyter an till de offentliga finanserna. Finanspolitikens effektivitet och transparens samt tillämpningen av det finanspolitiska ramverket står i fokus för granskningen på området. Granskningen inriktas även på årsredovisningar och på planerings- och beslutsunderlag.

3.1 Tillämpningen av det finanspolitiska ramverket

Det finanspolitiska ramverket syftar till att säkerställa att finanspolitiken är långsiktigt hållbar och transparent, så att hög skuldsättning och stigande ränteutgifter inte tränger undan viktiga finanspolitiska åtgärder eller omfördelar välfärd på ett oönskat sätt. Det finanspolitiska ramverket har brett parlamentariskt stöd och riksdagen har konstaterat att skrivelsen utgör bedömningsnorm för löpande uppföljningar av finanspolitiken och för extern uppföljning av regeringens tillämpning av det finanspolitiska ramverket.⁷

Förra året pekade jag på risker för bristande budgetdisciplin. Det gjorde jag baserat på iakttagelser gällande regeringens hantering av stödet till Ukraina, regeringens höjning av redan beslutade nivåer för utgiftstaket och regeringens bristande motivering till att den gjort relativt omfattande budgetändringar i ändringsbudgetar. I år finner jag det angeläget att återkomma till detta.

Det finanspolitiska ramverket

Det finanspolitiska ramverket fyller en viktig funktion för att upprätthålla sunda offentliga finanser och syftar till att säkerställa en långsiktigt hållbar och transparent finanspolitik. Ramverket innehåller följande fyra budgetpolitiska mål och principer om öppenhet och tydlighet i finanspolitiken:

1. målet för den offentliga sektorns finansiella sparande (överskottsmålet)
2. skuldankaret
3. utgiftstaket för staten
4. det kommunala balanskravet.

En central del i det finanspolitiska ramverket är att den statliga budgetprocessen ska vara stram, så att olika ändamål kan vägas mot varandra.

⁷ Riksrevisionen, *Regeringens tillämpning av det finanspolitiska ramverket 2025*, RiR 2025:36. Riksrevisionen tar årligen ställning till om en granskning av regeringens tillämpning av det finanspolitiska ramverket ska inledas. Det utökade mandat och uppdrag som Finanspolitiska rådet föreslås få kan komma att påverka mervärdet av Riksrevisionens framtida granskningar av tillämpningen av det finanspolitiska ramverket. Riksrevisionen har lämnat ett remissvar till Kommittén om översyn av nivån på målet för den offentliga sektorns finansiella sparande i fråga om kommitténs betänkande Från överskottsmål till balansmål (SOU 2024:76).

3.1.1 Hanteringen av ramverket brister i transparens och utformning

I årets granskning av regeringens hantering av det finanspolitiska ramverket bedömer vi att regeringen varken redovisar sin föreslagna finanspolitik på ett transparent sätt eller utformar finanspolitiken i enlighet med det nuvarande finanspolitiska ramverket.⁸

I granskningen har det gjorts flera iakttagelser som underbygger den bedömningen. Bland annat avser regeringen att avvika från det föreslagna balansmål som ska ersätta överskottsmålet. Regeringen planerar inte heller att återgå till målet för det finansiella sparandet under prognosperioden. Dessutom är regeringens redovisning inte tillräcklig för att bedöma om finanspolitiken är välavvägd.

Överenskommelsen om att lånefinansiera nya försvarsutgifter och stöd till Ukraina medför att balansmålet underskrids. Jag vill varna för att en ordning där enskilda utgiftsposter hanteras utanför sedvanlig budgetprövning riskerar att undergräva budgetdisciplinen, vilket på sikt kan leda till ohållbara nivåer på statsskulden. Återkommande avsteg från ramverket riskerar att urholka principen om att budgeten ska betraktas som en helhet där alla åtgärder ingår i en samlad prövning. Denna princip har utgjort grunden för Sveriges goda ordning i de offentliga finanserna.

3.2 En effektiv uppbörd av skatt och avgifter

Långsiktigt hållbara statsfinanser förutsätter en effektiv uppbörd som bland annat finansierar den gemensamma välfärden och säkerställer finansieringen av den offentliga sektorn. I år har vi bland annat granskat Skatteverkets arbete för att motverka svartarbete och regeringens styrning av myndigheter med offentligrättsliga avgifter.

3.2.1 Det finns brister i Skatteverkets prioriteringar och effektivitet i åtgärderna mot svartarbete

Arbetsinkomster som undanhålls från beskattning är ett betydande samhällsproblem. Det leder till stort bortfall av skatteintäkter och osund konkurrens mellan företag. Skatteverket uppskattar att oredovisade arbetsinkomster i genomsnitt uppgick till 97 miljarder kronor per år under perioden 2017–2022. Att Skatteverkets arbete bedrivs effektivt är därför angeläget för den offentliga sektorns finansiering och för ett väl fungerande samhälle för företaget och allmänhet.

Under året har vi granskat Skatteverkets åtgärder mot svartarbete.⁹ Granskningen visade att Skatteverket har en i grunden väl utformad modell för att identifiera och värdera risker för oredovisad arbetskraft, men att modellen i vissa avseenden inte tillämpas som det är tänkt. Brist på användbar extern

⁸ Riksrevisionen, *Regeringens tillämpning av det finanspolitiska ramverket 2025*, RiR 2025:36.

⁹ Riksrevisionen, *Skatteverkets åtgärder mot svartarbete*, RiR 2025:18.

information gör att riskanalyserna tillför begränsat mervärde till prioriteringen av åtgärder mot svartarbete.

För att motverka svartarbete mer effektivt behöver Skatteverket förbättra inhämtningen av information för riskanalys och stärka kopplingen mellan riskanalyser och resursprioritering. Skatteverket behöver också bättre verktyg för att kunna hitta och utreda svartarbete samt en bättre uppföljning av uppnådda resultat.

3.2.2 Risk för ineffektivitet när myndigheter sätter och disponerar avgifter utan särskild styrning

Iakttagelser om avgiftsbelagda tjänster är återkommande i den årliga rapporten. Riksrevisionen har under året granskat effektiviteten i styrningen av myndigheters så kallade offentligrättsliga avgiftsbelagda tjänster, där myndigheterna själva bestämmer avgiftens storlek och disponerar intäkterna.¹⁰ Huvudprincipen är att myndigheters verksamhet finansieras genom anslag på statsbudgeten och att dessa prövas mot andra anslag. Om avgiftsfinansiering ändå förekommer är grundregeln att myndigheterna inte själva ska sätta avgifterna om de samtidigt disponerar medlen från avgifterna. Men det förekommer undantag där myndigheter både sätter avgifter och disponerar medel.

Eftersom marknadsmekanismer inte råder och avgifter inte heller prövas på samma sätt som för anslag i de fallen, är det viktigt att regeringens styrning och myndigheternas eget arbete utvecklar tjänsterna såväl till innehåll som till effektivitet. Därför granskade Riksrevisionen bland annat regeringens arbete med att i sina myndighetskontakter utveckla myndigheternas avgiftsbelagda tjänster genom krav på produktivitet och effektivitet.

Granskningen omfattade tio myndigheter, och det är inte tydligt för Riksrevisionen att regeringens styrning av dessa myndigheter omfattar de avgiftsbelagda tjänsternas produktivitet och effektivitet. Vi fann även att regeringen varken behandlar eller följer upp de riktlinjer riksdagen antagit för när myndigheter kan få disponera intäkter från avgiftsbelagda tjänster.

En mer effektiv och aktiv styrning från regeringen kan minska risken för att enskilda och företag får betala för höga avgifter i förhållande till tjänsternas kvalitet. En mer aktiv styrning kan också bidra till att hålla uppe effektiviseringsstrycket på den avgiftsfinansierade verksamheten.

¹⁰ Riksrevisionen, *Avgiftsbelagda tjänster – risk för ineffektivitet när myndigheter bestämmer och disponerar avgifterna*, RiR 2025:9.

4 Styrning, uppföljning och rapportering

I detta kapitel vill jag belysa iakttagelser som främst avser problem med effektivitet och transparens inom staten. Revisionen inom det här området omfattar bland annat myndighetsstyrningen via regelverk, regleringsbrev, instruktioner och andra regeringsbeslut. Den omfattar även myndigheters interna styrning och kontroll samt hur myndigheter följer upp och rapporterar sin egen verksamhet.

Riksrevisionen gör återkommande iakttagelser om regeringens och myndigheters styrning och uppföljning av verksamheter och om deras rapportering. Ansvar för att styra landet ligger hos regeringen, och det är myndigheterna som ska genomföra politiken. Myndigheterna lyder under regeringen men är garanterade viss självständighet i sin myndighetsutövning.

Risken för ineffektivitet, för bristande måluppfyllelse och för att pengar inte används som det är tänkt ökar när styrningen brister, till exempel om mål för verksamheter är oklara eller otydligt formulerade. Brister inom myndigheters interna styrning och kontroll gör det bland annat svårt för myndigheterna att veta om de uppnår målet för verksamheten och ökar risken för fel i årsredovisningar. Detta kan i förlängningen leda till att riksdagen och regeringen tar beslut baserade på bristande beslutsunderlag.

Myndigheternas årsredovisningar ligger ytterst till grund för riksdagens beslut om anslag i statens budget. Nedan redovisar jag iakttagelser om såväl regeringens styrning av myndigheter som myndigheternas interna styrning.

4.1 Statens styrning kan förtydligas och bli mer aktiv

I några av våra granskningar har vi bedömt att regeringens styrning behöver förtydligas och bli mer aktiv för att utveckla myndigheters arbete och bidra till att det bedrivs mer effektivt.

4.1.1 Regeringen har inte pekat ut en riktning för arbetet med Agenda 2030

Regeringen och riksdagen har uttryckt att Sverige ska ha höga ambitioner i arbetet med Agenda 2030 och har beslutat om ett nationellt mål för Sveriges genomförande av agendan. Med mindre än fem år kvar är Sverige dock långt ifrån att nå målen. Om inte takten i hållbarhetsarbetet ökar är risken stor att målen inte nås.

Granskningen av statens arbete med att genomföra Agenda 2030 visade att regeringen inte har pekat ut en övergripande inriktning för myndigheternas arbete med Agenda 2030 eller gjort tydliga prioriteringar inom agendan.¹¹

¹¹ Riksrevisionen, *Statens arbete med Agenda 2030*, RiR 2025:22.

Regeringen har visserligen betonat att agendan är viktig, men den har inte styrt myndigheterna i fråga om med vad och hur de ska arbeta för att öka målfyllelsen av de globala hållbarhetsmålen.

Riksrevisionens bedömning är att regeringen inte lyckats omsätta det riksdagsbundna målet i sin styrning av myndigheterna, trots att det finns ett stort kunskapsunderlag om hur en sådan styrning skulle kunna gå till. Vi konstaterade också att regeringens ambitionsnivå för arbetet med agendan dessutom sänkts betydligt de senaste åren. En mer aktiv, mer effektiv styrning skulle förbättra förutsättningarna för att genomföra Agenda 2030 och nå målen.

4.1.2 Statens anskaffning och användning av lokaler kan bli mer effektiv

Statens styrning av myndigheternas anskaffning och användning av lokaler har varit oförändrad sedan 1990-talet. Myndigheterna fick då större frihet att avgöra hur stor andel av anslaget som skulle gå till lokalkostnader. Tanken var att frihet att teckna hyresavtal skulle leda till högre effektivitet och kostnadsmedvetenhet hos myndigheterna. Mot den bakgrunden har Riksrevisionen granskat om statens kontorsförsörjning är effektiv.¹²

I granskningen uppskattade Riksrevisionen att statens samlade kontorskostnader uppgår till 10–15 miljarder kronor årligen. Vi fann även att om myndigheterna använde mindre kontorsareor och hade kontor i mindre centrala lägen skulle kostnaderna kunna minska med omkring en fjärdedel. Vi fann att det finns utrymme att både utveckla mer ändamålsenliga kontorslösningar och minska statens kontorskostnader. Det är framför allt en effektivare användning av kontorsareor som kan leda till lägre kostnader.

Vår bedömning är att regeringens styrning inte ger myndigheterna tillräckliga incitament att effektivisera kontorsanvändningen. Den styrs mer av den egna budgetens begränsningar än av verksamhetens behov. Det leder till en tröghet i anpassningen när lokalbehoven minskar, vilket till exempel kan hända när distansarbetet ökar. Dessutom är anskaffningen av kontorslokaler inte organiserad på ett effektivt sätt och myndigheterna har låg kostnadsmedvetenhet om den arbetstid som används för anskaffningen.

4.1.3 Otydliga formuleringar av finansiella villkor skapar tolkningsutrymme

Regeringen styr hur anslag ska användas genom finansiella villkor. Villkoren framgår ofta i regleringsbrev men kan även finnas i andra regeringsbeslut.

Finansiella villkor kan vara formulerade på olika sätt, två exempel är att en myndighet *får* använda x kronor eller *ska* använda x kronor. Inom de två olika begreppen finns tolkningsutrymme. Att en myndighet *får* använda anslag kan

¹² Riksrevisionen, *Kostsam kvadratjakt – statens användning och anskaffning av kontorslokaler*, RiR 2025:17.

tolkas både som ett minimum, som ett maximum och som att man över huvud taget inte behöver använda anslag just till det ändamålet.

I andra fall kan det stå i ett regleringsbrev att myndigheten ska använda ett visst belopp för att betala ut medel baserat på ett regelverk. Men utbetalningarna styrs och förekommer ibland av ansökningar, och om det inte kommer in tillräckligt med ansökningar kan myndigheten inte uppnå det finansiella villkoret. Ett exempel på detta är E-hälsomyndigheten som handlägger ansökningar om fritidskort. Efter att ha handlagt alla inkomna ärenden, och betalat ut medel i enlighet med regelverket, har de inte fördelat hela den summa som står i regleringsbrevet. Antalet berättigade ansökningar motsvarade alltså ett mindre belopp än det belopp som myndigheten enligt sitt regleringsbrev ska fördela. Det förekommer också formuleringar i regleringsbrevet om särskilda satsningar, och då uppstår frågan om det i sig är ett finansiellt villkor eller inte.

De olika formuleringarna av finansiella villkor skapar alltså otydlighet. Det kan även uppstå otydligheter kring vad ett anslag får användas till. I förlängningen riskerar otydligheten i formuleringarna av villkoren att leda till att pengarna inte används så som regeringen har avsett. Det kan också bli en tolkningsfråga vid bedömningen av om myndigheten har följt villkoret eller inte.

4.2 Bristande långsiktighet

Ibland behöver regeringen styra mer långsiktigt för att ge myndigheterna förutsättningar att bedriva verksamheten på ett effektivt sätt. Det gäller inte minst i fråga om finansiering av verksamheter. Kortsiktig finansiering kan försvåra för myndigheterna att planera långsiktigt, för att exempelvis rekrytera eller bygga egen kompetens.

4.2.1 Kortsiktig finansiell styrning riskerar att påverka effektivitet och långsiktighet

Utöver det som beslutas i en myndighets regleringsbrev och instruktion kan regeringen besluta att ge myndigheter regeringsuppdrag under året. Dessa uppdrag har inte räknats in när myndighetens förvaltningsanslag har fastställts. För att kunna utföra regeringsuppdraget kan myndigheten få sakanslag eller bidragsmedel kopplat till uppdraget. Det är kortsiktiga och riktade medel, som myndigheten enbart får använda till det utpekade uppdraget.

Denna form av styrning är återkommande för flera myndigheter och riskerar att försvåra myndigheternas möjligheter att bedriva verksamheten effektivt och långsiktigt. Korta uppdrag, och framför allt kortsiktig finansiering av dessa, kan innebära svårigheter för myndighetens planering, kompetensförsörjning och samordning med annan verksamhet. De särskilda regeringsuppdragen riskerar även att tränga undan övriga uppdrag som beskrivs i myndighetens instruktion. Dessutom kan myndigheterna ha svårt att antingen använda de medel de blivit tilldelade eller ha svårt att genomföra regeringsuppdraget.

4.2.1.1 Socialstyrelsen har ett stort antal regeringsuppdrag

Ett exempel på en myndighet med ett stort antal regeringsuppdrag är Socialstyrelsen. Under 2025 hanterade Socialstyrelsen 259 regeringsuppdrag, varav cirka 100 bedöms som nyinkomna under året. Antalet uppdrag har ökat med cirka 20 procent sedan året före.

Knappt hälften av Socialstyrelsens totala intäkter utgörs av förvaltningsanslag. Resterande medel består av övriga anslag och bidrag, exempelvis från regeringsuppdrag. Detta gör det svårt för myndigheten att långsiktigt planera sin verksamhet. Kortare uppdrag gör det svårare att kompetensförsörja och få till en långsiktig och hållbar rekrytering och planering. Problematiken har även lyfts fram av Statskontoret i deras senaste myndighetsanalys av Socialstyrelsen. Statskontoret bedömer att detaljstyrningen av myndigheten, med tillfälliga uppdrag med tillhörande finansiering, gör det svårare för myndigheten att arbeta långsiktigt och proaktivt med hela sitt instruktionsenliga uppdrag.¹³

Socialstyrelsen har i år fått en revisionsberättelse i standardutformning, vilket innebär att deras årsredovisning alltså inte har innehållit väsentliga fel.¹⁴ Men en kortsiktig finansiell styrning försvårar såväl myndigheternas styrning som deras rapportering, och det ökar risken för fel.

4.2.1.2 Försvarets materielverks verksamhet ställer krav på långsiktighet

Försvarets materielverk (FMV) är ett annat exempel på en myndighet där kortsiktig finansiell styrning kan leda till svårigheter och fel. I FMV:s fall leder kortsiktig styrning inte i första hand till svårigheter med rekrytering och kompetensförsörjning, utan till svårigheter att planera inköp.

FMV:s verksamhet kräver ibland snabba beslut och andra gånger långsiktiga sådana. Det förutsätter en långsiktighet och en stabilitet i myndighetens finansiering. Regeringsbeslut med korta uppdrag försvårar detta.

År 2024 fick FMV en modifierad revisionsberättelse på grund av att de hade redovisat en kostnad mot fel utgiftsområde och för att de under året hade ingått åtaganden som sträckte sig längre än till slutåret i beställningsbemyndigandet.¹⁵ Bakgrunden till modifieringen var kortsiktig styrning där flera regeringsbeslut inte överensstämde med varandra. Det ledde till svårigheter för FMV att redovisa kostnader mot rätt utgiftsområde och rätt slutår. År 2025 fick FMV en revisionsberättelse i standardutformning.¹⁶ De har dock inte kunnat använda alla medel de har fått från regeringen. Till exempel kunde de inte omsätta hela omfattningen av stödpaketet till Ukraina i faktiska beställningar, vilket enligt deras årsredovisning delvis beror på att regeringsbesluten kom löpande under året (i februari, april och oktober).¹⁷ Regeringens satsningar på att stötta Ukraina har alltså inte fullt ut kunnat förverkligas under året,

¹³ Statskontoret, *Myndighetsanalys av Socialstyrelsen. Slutrapport, 2025.*

¹⁴ Riksrevisionen, *Revisionsberättelse för Socialstyrelsen 2025, 2026.*

¹⁵ Riksrevisionen, *Revisionsberättelse för Försvarets materielverk 2024, 2025.*

¹⁶ Riksrevisionen, *Revisionsberättelse för Försvarets materielverk 2025, 2026.*

¹⁷ Försvarets materielverk, *Årsredovisning för Försvarets materielverk 2025, 2026.*

åtminstone delvis på grund av svårigheterna att planera och förverkliga beställningar och inköp.

4.2.2 En långsiktig fördelning av resurser skulle ha gynnat arbetet med nationella minoritetsspråk

Målet för den nationella minoritetspolitiken är att skydda de nationella minoriteterna, stärka deras möjligheter till inflytande och stödja de historiska minoritetsspråken så att de hålls levande. Sverige har återkommande fått kritik från Europarådet bland annat för att minoritetsspråkens situation på utbildningsområdet är otillfredsställande.

Mot den bakgrunden har vi granskat ett antal myndigheter som bland annat ska bidra till samordning av undervisning i minoritetsspråken.¹⁸ Granskningen visade bland annat att myndigheter inte kunde använda alla resurser de tilldelats för det tillfälliga uppdraget om nationell samordning av undervisning i nationella minoritetsspråk under perioden 2022–2025. Myndigheterna hade svårt att hitta kvalificerad personal som kunde arbeta med uppdragen, samtidigt som det tog tid att bygga upp relevant kompetens och förankra arbetet med personer som känner tillhörighet till minoritetsspråket.

Myndigheterna har också haft svårt att snabbt skala upp verksamheten. Betydande resurser som tilldelats för att stärka minoritetsspråken under perioden 2022–2024 har därför inte utnyttjats. Genom att fördela resurserna över längre tid i stället för i korta satsningar skulle staten kunna använda sina resurser mer effektivt.

4.2.3 Jordbrukets klimatomställning missgynnas av bristande långsiktighet

Riksrevisionen har granskat statens insatser för jordbrukets klimatomställning.¹⁹ De styrmedel som granskades var Klimatklivet, gödselgasstödet, ersättningarna för odling av fång- och mellangrödor samt rådgivning om klimatåtgärder till jordbrukare. Riksrevisionen har även granskat regeringens styrning. Vår övergripande slutsats är att befintliga styrmedel i stort är effektivt utformade och implementerade, men de täcker bara en liten del av jordbrukets utsläpp, och flera stora utsläppskällor saknar styrmedel. Växthusgasutsläppen från jordbruket prissätts nästan inte alls, till skillnad från majoriteten av övriga växthusgasutsläpp i Sverige.

Vår granskning visar att befintliga styrmedel har begränsad möjlighet att påverka utsläppen från jordbruket och att det saknas styrmedel för vissa stora utsläppskällor. Det gäller till exempel organogen jordbruksmark och djurs fodermältning, som tillsammans motsvarade 68 procent av jordbrukets totala

¹⁸ Riksrevisionen, *Nationella minoritetsspråk – kortsiktiga och otillräckliga statliga insatser*, RiR 2025:16.

¹⁹ Riksrevisionen, *Statens insatser för jordbrukets klimatomställning*, RiR 2025:24.

växthusgasutsläpp 2023. Granskningen visade även att effekterna av en del åtgärder inom jordbruket inte fångas i växthusgasinventeringen.

Regeringen har i vissa avseenden inte gett myndigheterna goda förutsättningar att implementera styrmedlen på ett effektivt sätt. Bristande långsiktighet i regeringens finansiella styrning skapar en osäkerhet om huruvida stödet faktiskt kommer att vara tillgängligt, vilket kan göra att jordbrukare väljer att inte investera.

4.3 Myndigheters interna styrning och kontroll

En framgångsrik hantering av regeringens styrning ställer krav på myndigheternas förmåga att planera, genomföra, följa upp och rapportera sitt arbete. Ytterst handlar den interna styrningen och kontrollen om att myndigheterna säkerställer att de genomför sin verksamhet och når sina mål. För myndigheter som omfattas av internrevisionsförordningen²⁰ handlar det också om att systematiskt och regelbundet följa upp och bedöma sin interna styrning och kontroll. Detta sker normalt i årsredovisningen.

4.3.1 Väsentliga brister i Mälardalens universitets interna styrning och kontroll

Under vår granskning av Mälardalens universitet konstaterade vi att det funnits väsentliga brister i deras interna styrning och kontroll.

I årsredovisningen för 2025 redovisar Mälardalens universitet att det har funnits brister i den interna styrningen och kontrollen i delar av verksamheten. Bristerna rörde universitetets största akademi. Universitetet identifierade bristernas omfattning under våren 2025. De genomförde en utredning och började vidta åtgärder. I anslutning till styrelsens underskrifter av årsredovisningen gjorde styrelsen bedömningen att den interna styrningen och kontrollen vid universitetet hade varit betryggande under verksamhetsåret.

Riksrevisionens bedömning är dock att det har förekommit brister under året, att bristerna har varit väsentliga och att de har påverkat en stor del av verksamheten. De har bland annat gett verksamhetsmässiga och ekonomiska konsekvenser under en längre tid. Därför bedömer Riksrevisionen att universitetet inte har haft en betryggande intern styrning och kontroll under hela 2025, och håller alltså inte med styrelsen i deras bedömning.

Mälardalens universitet har påbörjat ett arbete för att åtgärda de brister som identifierats i utredningen. Riksrevisionen ser positivt på att universitetet har inlett detta arbete och bedömer att det är viktigt att arbetet fortsätter.

²⁰ Internrevisionsförordningen (2006:1228).

4.3.2 Polisreformen 2015 ledde inte till ökad kostnadseffektivitet

Riksrevisionen har i tidigare granskningar av Polismyndigheten funnit problem i styrning och uppföljning av verksamheten. I den årliga rapporten 2025 lyftes också brister i Säkerhetspolisens interna styrning och kontroll. Under året har vi granskat effektiviteten i 2015 års polisreform och återkommer till brister i den interna styrningen.²¹

Avsikten var att 2015 års reform bland annat skulle ge tydligare styrning, högre kvalitet i verksamheten, ökad kostnadseffektivitet och ökad närhet till medborgarna. Vår bedömning är att kostnadseffektiviteten inom Polismyndigheten inte har utvecklats i linje med reformens intentioner. Samtidigt som polisens anslag nästan fördubblats under en tioårsperiod har antalet och andelen personupplagade brott²² sjunkit. Det innebär att kostnaderna per anmält och personupplagat brott har ökat markant sedan reformen.

Polismyndigheten har prioriterat resurser till delar av utredningsverksamheten, men det har ändå inte ökat förmågan. Den lokala nivån har inte stärkts i den utsträckning som var avsett med reformen.

En del av problemen beror på att den interna styrningen har varit svag och inte koordinerad. Polismyndigheten har också brustit i sin förmåga att fånga upp medarbetarnas synpunkter och behov. Myndigheten har präglats av en kultur där medarbetare misstror information och styrning som kommer uppifrån, och av en rädsla för att göra fel. Detta har i sin tur minskat genomslaget för den interna styrningen och försvårat erfarenhetsutbyte, lärande och utveckling. Under senare år har myndigheten lyft upp vikten av att arbeta med den interna kulturen och tagit fram verktyg för att förbättra den. Arbetet med såväl kultur som erfarenhetsutbyte behöver fortsätta och bedrivs mer systematiskt.

4.3.3 Ineffektivt stöd till personer med funktionsnedsättning

Arbetsförmedlingens stöd till personer med funktionsnedsättning är ett annat exempel där vi sett att brister i den interna styrningen kan leda till effektivitetsproblem.²³

Arbetsförmedlingens handläggningstider för att identifiera funktionsnedsättning och tillhandahålla insatser har ökat över tid, och allt fler personer fångas inte upp alls. Var tionde person får vänta över tre år på att få sin funktionsnedsättning identifierad. Det finns också stora skillnader i väntetider mellan grupper; personer med nedsatt rörelseförmåga, personer som är äldre än 25 år och personer födda utomlands får vänta längst. De särskilda insatser som är reserverade för målgruppen används i liten utsträckning, och budgeterade medel för bland annat lönebidrag nyttjas inte fullt ut.

²¹ Riksrevisionen, *Polisreformen 2025 – intentionerna ännu inte nådda*, RiR 2025:26.

²² Vid ett personupplagat brott har en person knutits till brottet genom exempelvis ett åtalsbeslut.

²³ Riksrevisionen, *Arbetsförmedlingens stöd till personer med funktionsnedsättning*, RiR 2025:20.

Bristerna kan bland annat kopplas till förändringar i Arbetsförmedlingens interna styrning och organisation. Det handlar om ett ärendebaserat arbetssätt, om att digital service på distans inte är anpassad till målgruppen, om minskade personalresurser och om ett eftersatt arbetsgivararbete. Utbudet av insatser är inte anpassat till målgruppen, som ofta står för långt ifrån arbetsmarknaden för att kunna tillgodogöra sig dessa.

Dessutom bedömer vi att regeringens fokus på avgränsade delar av handläggningen kan leda till att det långsiktiga arbetet inte prioriteras tillräckligt.

4.3.4 Skolmyndigheternas stöd till skolväsendet vilar inte tillräckligt på vetenskaplig grund

Trots stora resurser och flera omfattande nationella skolutvecklingsinsatser under den senaste tioårsperioden når svenska elever inte alltid utbildningsmålen. En fjärdedel av alla 15-åringar når inte grundläggande nivåer för läsförståelse och matematik.

Om utbildningen har sin grund i metoder och undervisningspraktik som leder till höga kunskapsresultat kan risken för misslyckanden inom skolan minska, samtidigt som det samlade humankapitalet i samhället kan öka. I enlighet med detta ställer skollagen (2010:800) krav på att utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Riksrevisionen har granskat regeringens och skolmyndigheternas arbete med att främja en utbildning som vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.²⁴ Granskningen visade att myndigheternas arbetssätt innebär risker för att stödet till lärare och det övriga skolväsendet inte vilar på vetenskaplig grund. Bland annat har Skolverkets och Specialpedagogiska skolmyndighetens stöd till skolorna inte alltid tagits fram på ett systematiskt och transparent sätt. Det saknas även en metod för att sammanställa erfarenhetsbaserad kunskap från lärarkåren.

Bristande rutiner för att sammanställa kunskapsunderlag medför en risk för att stödet till skolor baseras på ofullständiga kunskapsunderlag och subjektiva bedömningar. Det innebär en risk att utbildningsväsendets resurser inte används på ett effektivt sätt; i värsta fall leder det till att skolan använder metoder som har negativa konsekvenser för elevernas inläring.

4.4 Återkommande brister och behov av tydligare underlag i resultatredovisningen

Resultatredovisningen ska innehålla analyser och bedömningar av verksamhetens resultat och utveckling. Myndigheter ska redovisa resultatet utifrån givna mål och följa den indelning som regeringen beslutat om. Om regeringen inte har beslutat om någon indelning bestämmer myndigheten den själv.

²⁴ Riksrevisionen, *Utbildning på vetenskaplig grund – otillräckliga insatser för att stödja skolan med kunskap*, RiR 2025:31.

Resultatredovisningen ska även innehålla en fördelning av intäkter och kostnader som ska utgå från indelningen av verksamheten. Läsaren ska kunna förstå vad respektive del i verksamheten kostar och vilka intäkter den genererar.

Myndigheter ska även redovisa mot de återrapporteringskrav som regeringen har begärt. Normalt finns återrapporteringskraven i regleringsbrevet, och om det inte står att informationen ska rapporteras någon annanstans eller vid någon annan tidpunkt ska den rapporteras i årsredovisningen. Det förekommer även att regeringen låter myndigheter välja om de vill redovisa återrapporteringskraven i årsredovisningen eller separat.

Brister i resultatredovisningen är en återkommande iakttagelse som vi har rapporterat om i de två senaste årliga rapporterna. Årets granskningar visar att problemen kvarstår. Det är viktigt att myndigheterna och regeringen tar ansvar för att årsredovisningarna blir ett tydligt underlag för bedömning av verksamhetens resultat. Flera myndigheter brister i att bland annat fördela intäkter och kostnader och att redovisa samtliga återrapporteringskrav.

4.4.1 Utebliven rapportering och bristfällig fördelning av intäkter och kostnader är vanliga brister

Regeringen kan särskilt efterfråga information i resultatredovisningen genom återrapporteringskrav i regleringsbrev eller andra regeringsbeslut. Kraven är en viktig del i regeringens uppföljning av verksamheten. I år har vi sett att flera myndigheter inte har redovisat mot samtliga krav, och de har därför fått en modifierad revisionsberättelse. Det handlar om Revisorsinspektionen, Statens centrum för arkitektur och design, Statens veterinärmedicinska anstalt och Sametinget. Myndigheten för arbetsmiljökunskap har redovisat sitt återrapporteringskrav, men i samband med granskningen fanns det inget underlag som kunde styrka redovisningen.

Vår granskning visar även att det finns brister i fördelningen av intäkter och kostnader. Det kan handla om att

- redovisningen saknas helt och hållet
- fördelningen inte stämmer överens med den indelning som myndigheten har valt att redovisa sin verksamhet i
- myndigheten inte har kommenterat väsentliga skillnader mellan årets och förra årets utfall i sin fördelning av verksamhetens intäkter och kostnader.

Brister i redovisningen av intäkter och kostnader försvårar regeringens ekonomiska uppföljning av de olika verksamheterna. Fyra myndigheter har i år fått modifierade revisionsberättelser på grund av brister i fördelning av intäkter och kostnader: Myndigheten för arbetsmiljökunskap, Myndigheten för stöd till trossamfund, Upphandlingsmyndigheten och Sametinget.

En resultatredovisning som inte är fullständig eller inte motsvarar det som efterfrågas kan leda till att regeringen inte får tillräckliga underlag för sitt beslutsfattande. Det finns därmed risk för att beslut fattas på felaktiga grunder.

4.4.2 Beslut utanför regleringsbrevens försvårar återrapporteringen

Återrapporteringskraven kan framgå av myndigheternas regleringsbrev, instruktion eller andra regeringsbeslut. Hur många återrapporteringskrav en myndighet har varierar. Vi har under åren sett återkommande mönster i att rapporteringen som ska redovisas i årsredovisningen framgår av beslut som tas löpande under året utan att regleringsbrevet ändras. Vi har också sett att myndigheten kan välja om den vill göra återrapporteringen separat eller i sin årsredovisning.

Riksrevisionen ska säkerställa att en myndighet har redovisat mot samtliga återrapporteringskrav i sin årsredovisning. Regleringsbrevet är grunden för den årliga styrningen av myndigheten, medan instruktionen utgör den långsiktiga styrningen. Särskilda regeringsbeslut är ett komplement för att kunna göra löpande justeringar och ändringar i till exempel nya uppdrag. Det finns dock en risk att myndigheterna inte rapporterar mot samtliga återrapporteringskrav i årsredovisningen när de förekommer i andra beslut än regleringsbrevet eftersom det är svårt att få överblick över samtliga regeringsbeslut. Om en myndighet väljer att inte redovisa ett återrapporteringskrav i årsredovisningen (när den möjligheten finns) ingår den redovisningen inte i den årliga revisionens granskning.

Att regeringen inte får all redovisning som den begärt eller att informationen inte omfattas av vår granskning kan medföra bristande underlag för uppföljningar och beslutsfattande. Regleringsbrevet är regeringens centrala styrmedel för året. Det talar för att alla återrapporteringskrav som en myndighet ska redovisa i årsredovisningen bör framgå där.

5 Organisering och samordning

I rapportens sista kapitel har jag valt ut iakttagelser som handlar om hur det statliga åtagandet påverkas av hur verksamheten är organiserad. Hur verksamheter organiseras, hur ansvar fördelas och hur myndigheter samordnar sitt arbete och samarbetar med varandra kan påverka effektiviteten i de verksamheter vi granskar. Flera verksamheter är myndighetsövergripande och förutsätter samordning av ansvarsförhållanden mellan flera myndigheter. Det är därför en viktig uppgift för Riksrevisionen att granska om statens organisering, ansvarsfördelning och samordning är utformad på ett sätt som bidrar till hög effektivitet.

Inom området uppmärksammas också myndigheters förutsättningar att bedriva verksamheten på ett effektivt sätt. Det handlar bland annat om vikten av ändamålsenlig organisering där relevanta system- och kunskapsstöd finns tillgängliga för verksamheter och där dessa är anpassade till behoven hos dem som ska använda dem.

5.1 Att utveckla verksamheter genom digitalisering

Digitaliseringens framväxt inom offentlig sektor skapar nya förutsättningar för att utveckla mer samordnade, tillgängliga och resurseffektiva verksamheter. Digitala lösningar kan också bidra till att förbättra servicen till medborgare och företag, exempelvis genom snabbare handläggning och ökad tillgång till data.

5.1.1 Strategiska digitaliseringsprojekt dras med höga kostnader, förseningar och bristande måluppfyllelse

Riksrevisionen har granskat statens arbete med strategiska digitaliseringsprojekt.²⁵ Granskningen omfattade bland annat uppgifter om drygt 1 000 strategiska digitaliseringsprojekt vid 136 myndigheter. Sammantaget hade projekten en budget på cirka 40 miljarder kronor.

Av de projekt som ingick i undersökningen var 722 avslutade. Minst vart sjätte av de avslutade projekten hade avbrutits eller bedömts inte ha nått de uppsatta målen, enligt myndigheternas egna utvärderingar. En samlad bedömning av projektens måluppfyllelse är svår att göra eftersom det saknas uppföljningar av den i mer än hälften av fallen. Enstaka stora projekt hos myndigheter med samhällsviktiga funktioner hade samtidigt avbrutits utan avsedd leverans, till en kostnad för staten på 1,4 miljarder kronor.

Granskningen visade också att problem med förseningar och budgetöverskridanden förekom i cirka hälften av de strategiska digitaliseringsprojekt som omfattades av granskningen. Problemen är utbredda och återkommande hos

²⁵ Riksrevisionen, *Statliga strategiska digitaliseringsprojekt – stora gemensamma utmaningar*, RiR 2025:8.

de flesta myndigheter men är särskilt framträdande inom större projekt. Vi bedömde att brister i regeringens samlade styrning och systematiska uppföljning gör att återkommande hinder inom digitalisering inte identifieras, åtgärdas eller förebyggs.

5.2 Att skala upp verksamheter

I år väljer jag att också lyfta iakttagelser som handlar om svårigheterna att utnyttja resurser effektivt när verksamheter ska skalas upp, ibland på kort tid. Snabb expansion eller minskning av verksamheter ställer särskilda krav och kan vara förenat med effektivitetsbrister. Att säkerställa att myndigheterna har rätt kompetens och att motverka infiltration kan vara en särskild utmaning.

5.2.1 Antagningen till polisutbildningen väljer inte nödvändigtvis ut lämpade kandidater

Polismyndigheten expanderar till följd av att regeringen har fastställt ett tillväxtmål för myndigheten. Målet beslutades 2017 och innebar att Polismyndigheten 2024 skulle ha ökat antalet anställda med 10 000 personer. Expansionen ställer krav på att myndigheten ökar antalet utbildade poliser och att dessa fortfarande ska möta högt ställda krav på egenskaper och förmågor.

I samband med expansionsmålet fick myndigheten i uppdrag att öka kapaciteten i antagningsprocessen till polisutbildningen. Plikt- och prövningsverket ansvarar för antagningsprocessen till fortsatt utbildning, medan Polismyndigheten anger antagningskrav och fattar beslut om antagning till sina polisutbildningar. Andelen studenter som klarar polisutbildningen är hög i jämförelse med andra utbildningar. Samtidigt har Polismyndigheten under lång tid haft svårt att fylla platserna på polisutbildningen. Och trots att regeringen vid flera tillfällen har uttryckt en önskan om en ökad mångfald inom poliskåren har andelen kvinnor och poliser med utländsk bakgrund varit i stort sett oförändrad i många år.

Antagningsprocessen sätter ramarna för vilka personer som antas till polisutbildningen, vilket gör det motiverat för Riksrevisionen att granska om antagningen till polisutbildningen är effektiv.²⁶

Granskningen visade bland annat att kvinnor och personer med utländsk bakgrund i högre grad sorteras bort under antagningsprocessens olika delar. Vi konstaterade också att det saknas en heltäckande arbetsanalys för att bedöma vilka egenskaper och förmågor som behövs i polisyrket. I kombination med att antagningsprocessen inte bygger på en helhetsbedömning av kandidaterna och att gränsvärdena är otydligt underbyggda är det osäkert om antagningsprocessen väljer ut kandidater som är lämpade för polisyrket. Sammantaget kan detta utgöra potentiella hinder för att uppfylla regeringens ambition om en ökad mångfald i poliskåren.

²⁶ Riksrevisionen, *Antagningen till polisutbildningen*, RiR 2025:13.

5.2.2 Myndigheter har kommit olika långt i arbetet med att effektivt motverka infiltration och illojalt beteende

Under året har vi granskat hur tre myndigheter – FMV, Kriminalvården och Kammarkollegiet – arbetar för att motverka infiltration i sina verksamheter.²⁷ Granskningen visade att de tre myndigheterna exponeras för betydande risker för infiltration, bland annat genom hantering av säkerhetskänsliga uppgifter, omfattande upphandlingar och påverkan från organiserad brottslighet. Granskningen visade även att myndigheternas säkerhetsarbete sammantaget inte är effektivt, och att de har kommit olika långt i utvecklingen av personalsäkerhet och säkerhetskultur.

FMV bedömdes ha kommit längst i sitt arbete för att motverka infiltration, medan Kammarkollegiet uppvisade betydande brister, bland annat i form av fragmenterade arbetsätt och svag förankring i verksamheten. Vi konstaterade också att de granskade myndigheterna hade brister i riskanalys, säkerhetskylld och uppföljande säkerhetsprövningar, vilket begränsar deras förmåga att upptäcka illojalt beteende och andra insiderrelaterade hot.

Vi konstaterade dessutom att uppföljande säkerhetsprövningssamtal för personal inom säkerhetskänslig verksamhet ofta är otillräckliga och inte täcker centrala riskområden, vilket ytterligare försvårar tidig upptäckt av infiltration. Vidare visade granskningen att de delar av verksamheten som inte är säkerhetskänsliga, men som ändå i stor omfattning är skyddsvärda, har en relativt utvecklad säkerhet. Sammantaget pekade granskningen på behovet av ett mer systematiskt och integrerat säkerhetsarbete, där frågor om personalsäkerhet i både säkerhetskänslig och övrig verksamhet i högre grad behöver utgöra en naturlig del av verksamheten.

5.2.3 Långa handläggningstider och effektivitetsproblem i hanteringen av enskildas klagomål på hälso- och sjukvården

Riksrevisionen har vid några tillfällen granskat Inspektionen för vård och omsorg (IVO), och under året har vi granskat myndighetens hantering av enskildas klagomål på hälso- och sjukvården.²⁸ Granskningen visade att handläggningstiderna för enskildas klagomål till IVO har ökat stort sedan 2021 och att de fortsätter att öka. Det gäller både bedömningar av om ett klagomål ska utredas och beslut i de klagomål som utreds. Under 2024 var handläggningstiden för klagomål som utreds 576 dagar i median, och under första kvartalet 2025 var motsvarande siffra 688 dagar.

Ett grundläggande hinder för en effektiv hantering av klagomål är bristande funktionalitet i myndighetens it-stöd. Trots att IVO handlägger omkring 6 000 klagomål per år saknar myndigheten ett ändamålsenligt handläggarsstöd för att enkelt registrera handlingar, kommunicera underlag, bevaka ärenden och söka

²⁷ Riksrevisionen, *Infiltration i staten – tre myndigheters arbete för att motverka illojalt beteende*, RiR 2026:3.

²⁸ Riksrevisionen, *IVO:s hantering av enskildas klagomål på hälso- och sjukvården*, RiR 2025:29.

efter information. Det gör att många administrativa arbetsmoment tar tid från handläggningen.

Vi bedömer att de långa handläggningstiderna medför negativa konsekvenser för enskilda klagande och för vårdpersonalen. Den utdragna handläggningen gör att de klagande och den vårdpersonal som utreds får vänta orimligt länge på ett beslut. För den enskilde kan det öka påfrestningen och förlänga lidandet efter en traumatisk händelse. För vårdpersonal som utreds, men som i IVO:s beslut kanske inte får kritik för sitt agerande, kan det påverka situationen på arbetsplatsen och exempelvis göra att det blir svårare att byta jobb.

5.3 Ansvarsfördelning och samordning

Välfungerande informationsdelning och samordning mellan myndigheter ger bättre förutsättningar för att verksamheter ska kunna bedrivas effektivt. Bristande samordning kan leda till att myndighetsutövningen inte är enhetlig och att lika fall bedöms olika.

5.3.1 Risk för olika bedömningar i fråga om förvar i migrationsprocessen

Om någon inte har rätt att vistas i Sverige kan Migrationsverket eller Polismyndigheten ibland besluta om att ta personen i förvar. Det är en åtgärd som innebär ett stort ingrepp för den enskilde och som ska användas när det saknas andra alternativ. Under året har vi granskat förvarsverksamheten i migrationsprocessen. Granskningen visade på brister i hur arbetet organiserats internt.²⁹

Vi bedömde att Migrationsverket och Polismyndigheten inte har skapat tillräckliga förutsättningar för effektiva och rättssäkra förvarsbeslut. Det finns en risk för att personer tas i förvar utan att åtgärden uppfyller sitt syfte och för att personer inte tas i förvar trots att det skulle ha bidragit till att deras återvändandeärende kunde ha avslutats. Varken Migrationsverket eller Polismyndigheten har skapat förutsättningar för välavvägda bedömningar i sina processer för förvarsbeslut. I Migrationsverkets fall är stödet till myndighetens handläggare svagt när det gäller hur så kallade proportionalitetsbedömningar ska göras. I Polismyndighetens fall saknas i stort sett skriftliga rutiner som vägleder i arbetsuppgiften.

Även den ekonomiska uppföljningen av förvarsverksamheten brister. Den totala kostnaden för förvarsverksamheten uppgick till drygt 1 miljard kronor 2024, vilket är en ökning med 50 procent på sju år. Trots den kraftiga kostnadsökningen har Migrationsverket inte tagit fram möjliga åtgärder för att hantera kostnadsutvecklingen eller gjort några fördjupade analyser av resultatet eller jämförelser mellan förvaren.

Vidare fann vi att Migrationsverket och Polismyndigheten saknar samsyn om när förvar ska användas. Det öppnar för skillnader, och bristande rätts-

²⁹ Riksrevisionen, *Förvar i migrationsprocessen – ett kostsamt verktyg utan tydlig styrning*, RiR 2025:32.

säkerhet, i bedömningar. Det saknas även tydliga rutiner för hur förvarsplatser ska fördelas mellan myndigheterna, vilket har lett till en informell ordning där Polismyndigheten ges företräde till förvarsplatserna, oavsett behov. Dessa brister bidrar till ineffektiva processer, förlängda ledtider och risk för minskad framgång i återvändandearbetet.

5.3.2 Regeringens klimatredovisning och klimathandlingsplan baseras på bristande underlag

Under året har vi granskat om regeringen och berörda myndigheter har bedrivit ett effektivt arbete med underlag och utvärderingar inom det klimatpolitiska ramverket.³⁰ Granskningen visade flera brister, särskilt i Naturvårdsverkets samlade underlag till regeringens klimatredovisningar och klimathandlingsplaner. Underlagen innehåller betydande antaganden och osäkerheter som inte redovisas tillräckligt tydligt eller samlat, och dessa förs i stor utsträckning vidare till regeringens redovisningar och planer. Det medför en risk för att den framtida utsläppsutvecklingen framstår som mer positiv och säker än den i själva verket är.

Naturvårdsverket har en samordnande roll när det gäller att ta fram underlag till regeringens klimatredovisning, men flera myndigheter är involverade i arbetet. Granskningen visar dock på samordningsproblem och skillnader i antaganden och utgångspunkter mellan underlagen. Det finns till exempel stora skillnader mellan Naturvårdsverkets och Energimyndighetens syn på såväl scenarioarbetet som industrins möjligheter att ställa om utan ytterligare beslut om åtgärder. Tillsammans med bristande transparens innebär detta en risk för att underlagen blir otydliga och därmed inte utgör ett tillräckligt välgrundat beslutsunderlag för regeringen.

Bristerna kan innebära att skillnaden mellan prognostiserade utsläpp och det långsiktiga klimatmålet om nettonollutsläpp 2045 underskattas. Det riskerar i sin tur att leda till en underskattning av behovet av ytterligare klimatpolitiska åtgärder.

5.4 Vikten av att skapa rätt förutsättningar för verksamheter

Ibland kan förutsättningarna för myndigheternas arbete vara viktiga för att uppnå effektivitet. Det kan exempelvis handla om förutsättningar i lagstiftning, att kunskapsstöd anpassas till dem som ska använda dem, hur åtgärder utformas och möjligheter till kompetensförsörjning.

³⁰ Riksrevisionen, *Klimatpolitiska ramverket – statens arbete med underlag och utvärdering*, RiR 2025:25.

5.4.1 Ekonomiskt våld i nära relationer beaktas inte tillräckligt i lagstiftningen

Riksrevisionen har granskat statens arbete för att motverka ekonomiskt våld i nära relationer.³¹ Kärnan i ekonomiskt våld handlar om att någon tar makt över och kontrollerar en annan persons ekonomi. Det kan exempelvis ske genom skuldsättning eller genom att man begränsar någons möjligheter till utbildning, arbete och försörjning.

Uppskattningsvis har minst en av åtta kvinnor i Sverige varit utsatt för ekonomiskt våld. Även män drabbas av ekonomiskt våld i nära relationer. Ekonomiskt våld är ofta kopplat till fysiskt våld, och för den som utsätts för ekonomiskt våld kan det leda till långvariga ekonomiska problem och ökad ohälsa. Därför är det angeläget att statens arbete för att motverka ekonomiskt våld i nära relationer bedrivs effektivt.

Riksrevisionen har funnit att regeringen och myndigheterna inte har vidtagit tillräckliga åtgärder för att motverka ekonomiskt våld. Bland annat konstaterade vi att regeringen sällan beaktar ekonomiskt våld i lagstiftningsprocessen. Det är problematiskt eftersom lagstiftningen i dag kan underlätta för förövare att utöva ekonomiskt våld, och det saknas bestämmelser som bidrar till ett tillräckligt skydd för den som utsätts för ekonomiskt våld.

5.4.2 Bristande kunskapsstöd till kommunerna i arbetet för att motverka problem med spel om pengar

Spel om pengar kan leda till negativa konsekvenser för den som spelar för mycket, för anhöriga och för samhället. Drygt 350 000 personer bedöms ha någon form av spelproblem, varav 40 000 personer bedöms ha allvarliga problem. Unga män är överrepresenterade bland dem som har spelproblem, och flera indikatorer visar att det riskfyllda spelandet bland dem ökar. Utöver det personliga lidande som kan vara förknippat med spelproblem leder det till samhälleliga kostnader, vilka beräknas uppgå till 11,5 miljarder kronor årligen.

Folkhälsomyndigheten har i uppdrag att stödja och följa upp kommunernas och regionernas förebyggande arbete mot spelproblem. Socialstyrelsen ansvarar för att ge stöd till det behandlande arbetet, medan länsstyrelserna ska stödja och samordna arbetet med den nationella strategin för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken samt spel om pengar (ANDTS).

Mot bakgrund av detta har vi under året granskat statens arbete för att motverka problem med spel om pengar.³² Granskningen visade bland annat att Folkhälsomyndighetens kunskapsstöd till kommunerna är övergripande och inte tillräckligt anpassat efter deras behov i det praktiska arbetet med att förebygga spelproblem. Det gäller särskilt det förebyggande arbetet för barn och unga. Även Socialstyrelsens kunskapsstöd saknar tillräcklig vägledning för arbete med barn och unga.

³¹ Riksrevisionen, *Statens insatser mot ekonomiskt våld i nära relationer*, RiR 2025:6.

³² Riksrevisionen, *Statens arbete mot problem med spel om pengar*, RiR 2026:1.

Kommunerna behöver ett mer verksamhetsnära stöd i form av metoder och tydliga arbetssätt, för att göra det lättare att upptäcka och förebygga spelproblem. När kommuner och hälso- och sjukvård saknar praktisk vägledning för att upptäcka och hantera spelproblem hos unga, ökar risken att barn med begynnande spelproblem inte upptäcks i tid och därmed inte får stöd. Konsekvensen blir att många ungdomars spelproblem förblir obehandlade tills de blivit allvarliga, vilket leder till försämrad psykisk hälsa, ekonomiska problem och sociala konsekvenser tidigt i livet.

5.4.3 Fortfarande stor andel obehöriga lärare i skolan

Granskningen av legitimationssystemet för lärare och förskollärare visade att systemet inte har fått det genomslag som förväntats.³³ Systemet infördes 2011 för att bidra till att alla barn ska undervisas av väl lämpade och kvalificerade lärare och förskollärare.

En viktig anledning till att genomslaget inte blivit som förväntat är att lärarbristen har blivit större och mer långvarig än vad regeringen förutsåg vid införandet. Granskningen visade dock också på betydande brister som, oberoende av lärarbristen, påverkat måluppfyllelsen negativt. Det handlar främst om att regeringen inte har utformat systemet på ett sätt som tillräckligt väl förhindrar att olämpliga lärare arbetar i skolan. Den sammantagna bedömningen är därmed att lärarlegitimationssystemet inte fungerar effektivt.

Granskningen visade också att cirka 80 procent av de verksamma lärarna i skolan var legitimerade under läsåret 2023/24. Samtidigt är andelen lärare som är både legitimerade och behöriga i det ämne de undervisar i betydligt lägre. Behörighetsgraden varierar kraftigt mellan olika skolformer, ämnen och stadier. Exempelvis hade endast 15 procent av lärarna i den anpassade grundskolan legitimation och rätt behörighet, medan motsvarande andel i gymnasieskolan uppgick till 83 procent.

Det finns också legitimerade lärare och förskollärare som är verksamma i skolan och förskolan trots att de dömts för brott som återfinns på skolutdraget. Antalet är begränsat i relation till lärarkåren som helhet, men dessa personer möter sannolikt många barn och elever i sin dagliga verksamhet.

5.4.4 Migrationsverkets kontroller av arbetstillstånd är inte effektiva

Under 2023 och 2024 tog Migrationsverket emot cirka 172 000 ansökningar om uppehållstillstånd kopplat till arbete från tredjelandsmedborgare. Det gör arbetstillståndsärenden till en av myndighetens största kategorier av tillståndsärenden. Flera statliga utredningar har visat att fusk och missbruk förekommer inom systemet för arbetskraftsinvandring. Det kan handla om arbetskrafts-exploatering, som omfattar allt från undermåliga arbetsvillkor och löner under

³³ Riksrevisionen, *Systemet för lärarlegitimation – utformning, styrning och uppföljning*, RiR 2025:12.

kollektivavtalsnivå till människohandel och människoexploatering.³⁴ Ett annat exempel är skenanställningar, där uppgifterna som ligger till grund för ansökan om arbetstillstånd ser korrekta ut, trots att anställningen i själva verket inte finns. Förutom de allvarliga konsekvenser det kan ha för de individer som utnyttjas medför fusk och missbruk även samhällsekonomiska kostnader.

Att Migrationsverkets kontroller av arbetstillstånd fungerar effektivt är alltså viktigt både för individer och för samhället i stort, och under året har Riksrevisionen granskat den verksamheten.³⁵ Granskningen visar att Migrationsverkets kontroller av arbetstillstånd har tydliga effektivitetsbrister. Kontrollerna vid ansökan är i många fall begränsade och tar inte i tillräcklig utsträckning hänsyn till kända riskfaktorer. Det förekommer att arbetstillstånd beviljas till arbetsgivare som tidigare bedömts som oseriösa, utan att nya ansökningar föregås av fördjupade utredningar. Sammantaget innebär detta att kontrollverksamheten i begränsad omfattning motverkar skenanställningar, skuggkontrakt och andra former av oegentligheter.

Granskningen visar vidare att Migrationsverkets efterkontroller av pågående arbetstillstånd är få och i flera avseenden ineffektiva, vilket innebär en risk för att felaktiga tillstånd består över tid. Brister i rutiner, systemstöd och informationsutbyte inom myndigheten försvårar ett sammanhållet och riskbaserat kontrollarbete. Möjligheterna till uppföljning begränsas dessutom av att Migrationsverket inte fullt ut kan lagra och använda uppgifter om arbetsgivare och ombud över tid.

Dessa brister bidrar till ökad risk för arbetskraftsexploatering, osund konkurrens och arbetslivskriminalitet, vilket i förlängningen riskerar att undergräva tilliten till systemet för arbetskraftsinvandring.

³⁴ Människohandel innebär exempelvis att en person genom olaga tvång, vilseledande eller utnyttjande av någons utsatta belägenhet som allvarligt begränsar personens alternativ rekryterar, inhyser eller tar emot en person i syfte att han eller hon ska exploateras för tvångsarbete eller annan verksamhet i en situation som innebär nödläge för den utsatte. Människoexploatering innebär att en person genom olaga tvång, vilseledande eller utnyttjande av någons beroendeställning, skyddslöshet eller svåra situation exploaterar en person i tvångsarbete, arbete under uppenbart orimliga villkor eller tiggeri. Se 4 kap. 1 a och b §§ brottsbalken.

³⁵ Riksrevisionen, *Migrationsverkets kontroller av arbetstillstånd – stor risk för fel och missbruk*, RiR 2026:5.

BILAGA 1

Modificeringar och upplysningar i revisionsberättelser för 2025

Riksrevisionen har lämnat revisionsberättelser för 226 myndigheter och övriga organisationer för räkenskapsåret 2025. För 22 myndigheter har vi lämnat en modifierad revisionsberättelse. Alla modificeringar har vi gjort genom en reservation mot ett eller flera uttalanden. Två revisionsberättelser innehåller årligen återkommande upplysningar om vår granskning.

Riksrevisionens årliga revision granskar statliga myndigheters årsredovisningar enligt god revisionsred. Vad som är god revisionsred vid statlig revision bestäms av riksrevisorn och innebär i huvudsak att vi tillämpar internationella standarder för högre revisionsorgan (International Standards of Supreme Audit Institutions, Issai) för finansiell revision. I granskningen bedömer den årliga revisionen om årsredovisningen och den underliggande redovisningen är tillförlitliga och om räkenskaperna är rättvisande. Med rättvisande menar vi att årsredovisningen som helhet ger en rättvisande bild och att ingående delar har upprättats enligt det finansiella ramverket. I uppdraget ingår även att bedöma om ledningens förvaltning följer tillämpliga föreskrifter och särskilda beslut.

För granskningen av myndigheternas resultatredovisningar finns inga internationella standarder som anger hur granskningen ska gå till. Samma sak gäller för granskningen av om ledningens förvaltning följer tillämpliga föreskrifter och särskilda beslut. I stället följer vi Riksrevisionens interna styrdokument, som beskriver hur vi ska granska resultatredovisningen och ledningens bedömning av om den interna styrningen och kontrollen är betryggande respektive ledningens förvaltning.

Fel och brister som vi identifierar under granskningen ska kommuniceras till myndigheten så snart som möjligt. Myndigheten får då möjlighet att vidta åtgärder innan årsredovisningen upprättas i flera fall. Den årliga revisionens arbete blir därmed även förebyggande och kan bidra till att minska risken för väsentliga fel i årsredovisningen.

Riksrevisionen gör uttalanden i revisionsberättelsen som handlar om att

- årsredovisningen är upprättad enligt gällande regelverk
- årsredovisningen ger en rättvisande bild av det ekonomiska resultatet, finansieringen och den finansiella ställningen per den 31 december
- resultatredovisningen är förenlig med årsredovisningen i övrigt och stöder den rättvisande bilden i årsredovisningen som helhet
- myndigheten har använt anslag och inkomster i enlighet med av riksdagen beslutade ändamål och tillämpliga föreskrifter
- det inte har framkommit något som tyder på att ledningen inte har följt förordningen om intern styrning och kontroll.

Uttalandet om intern styrning och kontroll gör vi enbart för de myndigheter som ska följa förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll.

För Sveriges riksbank och Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond gör vi även ett uttalande om ansvarsfrihet.

Revisionsberättelser som avviker från standardutformningen kallas revisionsberättelse med modifierat uttalande. En modifiering kan göras genom en reservation, genom en avvikande mening eller genom att Riksrevisionen avstår från att uttala sig.

- **Uttalande med reservation** används när Riksrevisionen drar slutsatsen att det finns väsentliga fel men att dessa inte är genomgripande för årsredovisningen. Uttalande med reservation används också om Riksrevisionen inte har kunnat hämta in tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis men bedömer att de möjliga felen inte är genomgripande.
- **Uttalande med avvikande mening** används om Riksrevisionen drar slutsatsen att det finns väsentliga fel som är genomgripande och att årsredovisningen därför inte ger en rättvisande bild.
- **Riksrevisionen avstår från att uttala sig** om det inte går att hämta in tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis och Riksrevisionen bedömer att de möjliga effekterna av oupptäckta fel kan vara både väsentliga och genomgripande. Riksrevisionen kan även avstå från att uttala sig om myndigheten inte har upprättat årsredovisningen enligt ett ramverk för finansiell rapportering. Om det inte finns regler för hur redovisningen ska vara upprättad har Riksrevisionen inga kriterier att granska den mot.

Riksrevisionen kan också lyfta fram särskilt viktig information som finns i årsredovisningen eller som behövs för att förstå Riksrevisionens arbete. Det gör vi genom att lämna en *upplysning* i revisionsberättelsen. En upplysning innebär dock inte att revisionsberättelsen modifieras.

Modifierade uttalanden med reservation

Riksrevisionen har lämnat uttalanden med reservation för 2025 i de fall som redovisas nedan.

Reservationer som avser ett eller flera av följande uttalanden i revisionsberättelsen

Enligt Riksrevisionens uppfattning har myndigheten i alla väsentliga avseenden

- upprättat årsredovisningen enligt förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag, instruktion, regleringsbrev och särskilda regeringsbeslut för myndigheten
- gett en rättvisande bild av myndighetens ekonomiska resultat, finansiering och finansiella ställning per den 31 december 2025
- lämnat en resultatredovisning och information i övrigt som är förenlig med och stödjer en rättvisande bild i årsredovisningen som helhet.

Exportkreditnämnden

Exportkreditnämnden har varken presenterat avgiftsbudget enligt regleringsbrev eller kommenterat väsentliga avvikelser mellan avgiftsbudget och faktisk utfall. Det är inte förenligt med 3 kap. 2 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Försvvarshögskolan

Försvvarshögskolan har redovisat skattepliktiga ersättningar och andra förmåner till rektor med ett för lågt belopp om 1 281 tusen kronor. Korrekt belopp är 1 395 tusen kronor. Redovisade ersättningar och andra förmåner är därmed inte redovisade enligt 7 kap. 2 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Högskolan Väst

Högskolan Väst redovisar felaktiga belopp i kolumnerna för intäkter och kostnader i tabellen för avgiftsfinansierad verksamhet. Myndigheten har därmed inte redovisat enligt bestämmelserna i 3 kap. 2 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Kärnavfallsfonden

Kärnavfallsfonden har inte underlag som styrker ett belopp om 476 503 tusen kronor i balansposten fonder. Beloppet framgår av not 14, benämnt "Vid bokslutstillfället ofördelade tillgångar och skulder". Att det saknas underlag till en redovisad post i årsredovisningen är inte förenligt med 2 kap. 5 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Moderna museet

Moderna museet har lämnat årsredovisningen till regeringen först den 16 mars 2026. Det är inte förenligt med 2 kap. 1 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Myndigheten för arbetsmiljökunskap

Myndigheten för arbetsmiljökunskap har inte fördelat verksamhetens totala intäkter och kostnader enligt resultatredovisningens indelning. Det är inte förenligt med 3 kap. 2 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Myndigheten har inte heller kunnat ta fram underlag som styrker viss information i resultatredovisningen. Det är inte förenligt med 3 kap. 1 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Myndigheten för stöd till trossamfund

Myndigheten för stöd till trossamfund har fördelat verksamhetens totala intäkter och kostnader enligt en fördelning som inte överensstämmer med resultatredovisningens indelning.

Myndigheten har inte heller kommenterat väsentliga förändringar mellan åren i fördelningen av totala intäkter och kostnader. Det är inte förenligt med 3 kap. 2 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Post- och telestyrelsen

Post- och telestyrelsen (PTS) har inte redovisat beslutade återkrav av bredbandsstöd om 236 miljoner kronor. Det innebär att intäkter av avgifter som inte disponeras av PTS är för lågt redovisade och att motsvarande fordran saknas i balansräkningen. Myndigheten har därmed inte redovisat enligt bestämmelserna i 4 kap. 1 och 2 §§ förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Revisorsinspektionen

Revisorsinspektionen har inte återrapporterat hur myndigheten i arbetet med föreskrifter och allmänna råd har beaktat att myndigheten ska bidra till regeringens mål att minska de administrativa kostnaderna för företagen. Återrapporteringskravet framgår av regleringsbrevet för myndigheten. Avsaknad av återrapportering är inte förenlig med 3 kap. 1 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Sametinget

Sametinget har inte kommenterat väsentliga förändringar i fördelning av intäkter och kostnader i tabell 13 i resultatredovisningen. Dessutom finns det fel i fördelningen av kostnader mellan verksamheterna Näring och EU-medel. Det är inte förenligt med 3 kap. 2 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB).

Myndigheten har inte heller redovisat sammanställda förlustsiffror för rennäringsen. Återrapporteringskravet framgår av regleringsbrevet för myndigheten. Avsaknad av återrapportering är inte förenlig med 3 kap. 1 § FÅB.

Myndigheten har dessutom inte redovisat hur den uppfyllt det finansiella villkoret som regeringen angett för anslag utgiftsområde 23, anslag 1:22

anslagspost 2 Främjande av rennärningen om att 3 700 tusen kronor ska lämnas till samebyar där förekomsten av björn är särskilt stor. Det är inte förenligt med 6 kap. 1 § FÅB.

Statens centrum för arkitektur och design

Statens centrum för arkitektur och design har inte återrapporterat fördelningen av eventuella bidragsintäkter mellan statliga bidrag, icke-statliga bidrag respektive bidrag från mellanstatliga organ i not till resultaträkningen. Återrapporteringskravet framgår av regleringsbrevet för myndigheten. Avsaknad av återrapportering är inte förenligt med 3 kap. 1 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Statens institutionsstyrelse

Statens institutionsstyrelse har inte kommenterat en väsentlig avvikelse mellan tilldelat anslag och utgifter för utgiftsområde 9, anslag 4:6, anslagspost 4, särskild satsning på platskapacitet. Det är inte förenligt med 6 kap. 1 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Statens veterinärmedicinska anstalt

Statens veterinärmedicinska anstalt har inte återrapporterat hur myndigheten har utvärderat det egna informations- och cybersäkerhetsarbetet genom användning av verktyg som Cybersäkerhetskollen eller motsvarande, samt huruvida åtgärder vidtagits med anledning av resultatet. Återrapporteringskravet framgår av regleringsbrevet för myndigheten. Avsaknad av återrapportering är inte förenligt med 3 kap. 1 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Transportstyrelsen

Finansieringsanalysen innehåller väsentliga fel i fördelningen av kassaflöden mellan avsnitten. Kassaflödet från

- driftverksamheten är 597 miljoner kronor för högt
- uppbördsverksamheten är 187 miljoner kronor för lågt
- transfereringsverksamheten är 410 miljoner kronor för lågt.

Myndigheten har därmed inte redovisat enligt bestämmelserna i 6 kap. 2 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Upphandlingsmyndigheten

Upphandlingsmyndigheten har inte fördelat verksamhetens totala intäkter och kostnader enligt resultatredovisningens indelning. Det är inte förenligt med 3 kap. 2 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Reservationer som avser följande uttalande i årsredovisningen

Baserat på vår revision av årsredovisningen bedömer Riksrevisionen att myndigheten i alla väsentliga avseenden använt anslag och inkomster i enlighet med av riksdagen beslutade ändamål och i överensstämmelse med tillämpliga föreskrifter.

Folke Bernadotteakademin

Folke Bernadotteakademin har

- överskridit av regeringen tilldelade anslag utgiftsområde 5, anslag 1:2, anslagspost 6 Folke Bernadotteakademin med 1 693 tusen kronor.
- inte bokfört och anslagsavräknat en avsättning uppgående till 4 000 tusen kronor. Det innebär att myndigheten har överskridit av regeringen tilldelade anslag utgiftsområde 7, anslag 1:4, anslagspost 1 Folke Bernadotteakademin med 2 810 tusen kronor. Överskridandet framgår inte av årsredovisningen.

Myndigheten har därmed inte följt 6 § anslagsförordningen (2011:223).

Myndigheten har dessutom överskridit villkoren för den av regeringen tilldelade strategiramen rörande Somalia med 1 720 tusen kronor. Myndigheten har därmed inte följt 10 § anslagsförordningen.

Myndigheten har inte heller redovisat hur den har uppfyllt de finansiella villkor som regeringen har angett för FN:s säkerhetsråd samt strategierna för Somalia och Afghanistan. Det är inte förenligt med 6 kap. 1 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Myndigheten för yrkeshögskolan

Myndigheten för yrkeshögskolan har ingått åtaganden under 2025 om 6 386 tusen kronor som sträcker sig efter slutåret i beställningsbemyndigandet. Det är inte förenligt med 17 § anslagsförordningen (2011:223). Åtagandena avser utgiftsområde 17, anslag 14:3, anslagspost 2 Bidrag till tolkutbildning - del till Myndigheten för yrkeshögskolan.

Statens försvarshistoriska museer

Statens försvarshistoriska museer har ingått åtaganden under 2025 på en anslagspost som saknar beställningsbemyndigande. Det är inte förenligt med 17 § anslagsförordningen (2011:223). Utestående åtaganden uppgår till 24,3 miljoner kronor och avser anslag på utgiftsområde 17, anslag 8:1, anslagspost 9 Statens försvarshistoriska museer.

Statens skolverk

Statens skolverks lån i Riksgäldskontoret avviker väsentligt från anläggningstillgångarnas bokförda värde. Det bokförda värdet på anläggningstillgångarna

som ska finansieras med lån uppgår till 79 391 tusen kronor medan lån i Riksgäldskontoret uppgår till 121 352 tusen kronor. Avvikelsen är inte förenlig med 2 kap. 2 § kapitalförsörjningsförordningen (2011:210).

Universitets- och högskolerådet

Universitets- och högskolerådet har överskridit ett anslag med 97 tusen kronor. Det är inte förenligt med 17 § anslagsförordningen (2011:223). Överskridandet avser anslaget för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning, 2:67 Särskilda bidrag inom högskoleområdet, ap.2 Särskilda bidrag – del till Universitets- och högskolerådet.

Utbetalningsmyndigheten

Utbetalningsmyndigheten har överskridit anslagskrediten för utgiftsområde 2, anslag 1:18, anslagspost 1 Utbetalningsmyndigheten med 47 813 tusen kronor. Det är inte förenligt med 6 § anslagsförordningen (2011:223).

Reservationer som avser följande uttalande i årsredovisningen

Det har vid vår revision av årsredovisningen inte framkommit något som skulle tyda på att ledningen i sin bedömning av intern styrning och kontroll inte har följt förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll.

Mälardalens universitet

Ledningen för Mälardalens universitet bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten har varit betryggande under den period som årsredovisningen avser. Under 2025 har det framkommit brister i den interna styrningen och kontrollen vid universitetets största akademi. Riksrevisionen bedömer att bristerna som beskrivs i årsredovisningen har varit väsentliga. Riksrevisionen instämmer därmed inte i ledningens bedömning av att den interna styrningen och kontrollen vid universitetet varit betryggande under hela den period som årsredovisningen avser. De väsentliga bristerna i den interna styrningen och kontrollen innebär att universitetet inte följt kraven i 2 § förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll.

Modifierade uttalanden med avvikande mening

Riksrevisionen har inte lämnat några uttalanden med en avvikande mening för 2025.

Modifierade uttalanden i form av avstående från uttalande

Riksrevisionen har inte avstått från uttalanden för 2025.

Upplysningar i revisionsberättelsen

Övrig upplysning

Pensionsmyndigheten

Pensionsmyndigheten får årligen samma upplysning:

Avsnitt 12 i resultatredovisningen innefattar, i enlighet med regleringsbrev för myndigheten, en redovisning av inkomstpensionens finansiella ställning och utveckling. Avsnittet innehåller, utöver information från myndighetens finansiella redovisning, även information från andra aktörer samt prognosuppgifter. Uppgifter från andra aktörer och prognoser har inte granskats av Riksrevisionen.

Årsredovisning för staten

Årsredovisning för staten får årligen samma upplysning:

Årsredovisningen har upprättats enligt kraven i budgetlagen (2011:203). Budgetlagen ger en större frihet för regeringen att bestämma vad som ska ingå i årsredovisningen och vilka redovisningsprinciper som ska tillämpas än andra ramverk, såsom exempelvis förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Valda redovisningsprinciper framgår av kapitel 4.1.

Vårt uttalande omfattar inte kap. 1.1. Den offentliga sektorns finansiella sparande. I detta kapitel redovisar regeringen det offentliga sparandet samt uppföljningen mot överskottsmålet. Redovisningen innehåller ett antal mycket komplexa parametrar och bygger delvis på uppskattningar och bedömningar. Information som till stor del bygger på uppskattningar och bedömningar är behäftade med olika grader av osäkerhet och inte möjlig att verifiera med tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis. Därutöver erhålls en stor del av indata från tredje part, såsom kommuner och regioner, som inte är föremål för Riksrevisionens granskning.

BILAGA 2

Publicerade granskningar inom effektivitetsrevisionen

Följande granskningar har publicerats sedan den årliga rapporten 2025 och därmed utgjort underlag för denna rapport. Granskningarna publicerades mellan den 10 april 2025 och den 26 mars 2026. En asterisk efter rapportens namn indikerar att granskningen tagits upp i denna rapport.

Arbetsmarknadsutskottet

- Statens insatser mot ekonomiskt våld i nära relationer (RiR 2025:6)*
- Arbetsförmedlingens stöd till personer med funktionsnedsättning (RiR 2025:20)*
- Migrationsverkets kontroller av arbetstillstånd – stor risk för fel och missbruk (RiR 2026:5)*

Civilutskottet

- Statens insatser vid hantering av dödsbon – utredning, förvaltning och skifte (RiR 2025:23)
- En tryggare bostadsmarknad – statens tillsyn på fastighetsmäklarområdet (RiR 2025:35)

Finansutskottet

- Avgiftsbelagda tjänster – risk för ineffektivitet när myndigheter bestämmer och disponerar avgifterna (RiR 2025:9)*
- Kostsam kvadratjakt – statens användning och anskaffning av kontorslokaler (RiR 2025:17)*
- Generella statsbidrag som stabiliseringspolitiskt instrument (RiR 2025:19)
- Arbetsrättsliga villkor i offentlig upphandling (RiR 2025:21)
- Statens arbete med Agenda 2030 (RiR 2025:22)*
- Förvaltning av fastigheter – Statens fastighetsverk och regeringens styrning (RiR 2025:30)
- Regeringens tillämpning av det finanspolitiska ramverket 2025 (RiR 2025:36)*

Försvarsutskottet

- Miljöräddning vid stora olyckor till sjöss – sällanhändelser som kan få omfattande konsekvenser (RiR 2025:27)

Justitiekommittén

- Antagningen till polisutbildningen (RiR 2025:13)*
- Polisreformen 2015 – intentionerna ännu inte nådda (RiR 2025:26)*
- Infiltration i staten – tre myndigheters arbete för att motverka illojalt beteende (RiR 2026:3)*

Konstitutionskommittén

- Nationella minoritetsspråk – kortsiktiga och otillräckliga statliga insatser (RiR 2025:16)*
- Att överbrygga språkhinder – handläggning av ärenden där den enskilde inte behärskar svenska (RiR 2026:2)

Kulturkommittén

Inga publicerade granskningar

Miljö- och jordbrukskommittén

- Statens insatser för jordbrukets klimatomställning (RiR 2025:24)*
- Klimatpolitiska ramverket – statens arbete med underlag och utvärdering (RiR 2025:25)*
- Internationella klimatinnsatser – otydliga mål och osäkra utfall (RiR 2025:28)

Näringskommittén

- LKAB:s omställning – planering för en ny värdekedja (RiR 2025:7)

Skattekommittén

- Skatteverkets åtgärder mot svartarbete (RiR 2025:18)*

Socialförsäkringskommittén

- Socialförsäkringsskyddet vid internationell rörlighet – Försäkringskassans och Pensionsmyndighetens kontroller (RiR 2025:14)
- Förvar i migrationsprocessen – ett kostsamt verktyg utan tydlig styrning (RiR 2025:32)*
- Ändrade förhållanden – ineffektiv hantering i socialförsäkringen (RiR 2026:4)

Socialutskottet

- IVO:s hantering av enskildas klagomål på hälso- och sjukvården (RiR 2025:29)*
- Tandvårdsstödet – en konstruktion med hål (RiR 2025:34)
- Statens arbete mot problem med spel om pengar (RiR 2026:1)*
- LSS – ett kommunalt uppdrag under statens styrning och kontroll (RiR 2026:6)

Trafikutskottet

- Statliga strategiska digitaliseringsprojekt – stora gemensamma utmaningar (RiR 2025:8)*
- Statens arbete med att förbättra förutsättningarna för cykeltrafiken (RiR 2025:11)
- Trafikavtal – statens insatser för förbättrad tillgänglighet mellan regioner (RiR 2026:7)

Utbildningsutskottet

- Urval till högskolan – urvalsgrunder, platsfördelning och tillämpning (RiR 2025:10)
- Systemet för lärarlegitimation – utformning, styrning och uppföljning (RiR 2025:12)*
- Likvärdighet i förskolan – statens stöd, uppföljning och tillsyn (RiR 2025:15)
- Utbildning på vetenskaplig grund – otillräckliga insatser för att stödja skolan med kunskap (RiR 2025:31)*

Utrikesutskottet

- Att rädda liv och lindra nöd – Sidas arbete med det humanitära biståndet (RiR 2025:33)